

SŽ SM103

Řešení ekologických škodných událostí

ve znění změny č. 1

Účinnost ode dne zveřejnění

Nahrazení předchozích vnitřních předpisů

Touto směrnicí se nahrazuje směrnice SŽDC č. 103 - Řešení ekologických škodných událostí Správy železniční dopravní cesty, státní organizace, účinná od 1. července 2013.

Schváleno pod čj. 50524/2020-SŽDC-GŘ-O15

dne 11. srpna 2020

Bc. Jiří Svoboda, MBA v. r.
generální ředitel

SŽ SM103
Řešení ekologických škodních událost
ve znění změny č. 1

Gestorský útvar: Správa železnic, státní organizace
Generální ředitelství
Odbor provozuschopnosti-oddělení životního prostředí
Praha
spravazeleznic.cz
Rok vydání: 2020
Náklad: vydáno pouze v elektronické podobě

© Správa železnic, státní organizace, 2020

Tento dokument je duševním vlastnictvím státní organizace Správa železnic, na které se vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Státní organizace Správa železnic je v uvedené souvislosti rovněž vykonavatelem majetkových práv. Tento dokument smí fyzická osoba použít pouze pro svou osobní potřebu, právnická osoba pro svou vlastní vnitřní potřebu. Poskytování tohoto dokumentu nebo jeho části v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv způsobem třetí osobě je bez svolení státní organizace Správy železnic zakázáno.

ZÁZNAMY O OPRAVÁCH A ZMĚNÁCH

Držitel listinné podoby tohoto předpisu je odpovědný za včasné a správné zapracování účinných oprav a změn a za provedení příslušného záznamu.

Oprava/změna a její pořadové číslo	Číslo jednací	Účinnost od	Opravu/změnu zapracoval

OBSAH

Strana

ROZSAH ZNALOSTÍ.....	5
ZKRATKY A ZNAČKY.....	7
ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ.....	8
Článek 1 Předmět úpravy a závaznost ustanovení.....	8
Článek 2 Základní pojmy	8
ČÁST DRUHÁ ZÁSADY PŘI NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI	11
Článek 3 Obecné zásady.....	11
Článek 4 Postup činností po zjištění mimořádné události s vlivem na životní prostředí na železniční dopravní cestě a ostatních pozemcích ve správě Správy železnic	12
Článek 5 Ohlášení havarijního úniku.....	12
Článek 6 Zásah k havarijnímu úniku	14
ČÁST TŘETÍ ZNEŠKODŇOVÁNÍ EKOLOGICKÉ HAVÁRIE	16
Článek 7 Odstranění následků havarijního úniku.....	16
Článek 8 Součinnost drážních složek	17
ČÁST ČTVRTÁ NÁKLADY NA SANACI, VYHODNOCENÍ A UZAVÍRÁNÍ EKOLOGICKÉ HAVÁRIE	17
Článek 9 Náklady na sanaci, vyhodnocení a uzavírání ekologické havárie.....	17
ČÁST PÁTÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ.....	18
Článek 10 Zmocňovací ustanovení a účinnost.....	18
Článek 11 Zrušovací ustanovení	18
PŘÍLOHA A (informativní)	21
VZOR ZJEDNODUŠENÉHO HAVARIJNÍHO PLÁNU (ZHP).....	21
PŘÍLOHA B (informativní)	23
OSNOVA PRO ŠKOLENÍ	23
PŘÍLOHA C (informativní)	25
ZPRÁVA O PROVEDENÉM ZÁSAHU	25
PŘÍLOHA D (informativní)	27
ZÁZNAM O HAVARIJNÍM ÚNIKU NEBEZPEČNÉ LÁTKY	27
PŘÍLOHA E (informativní)	28
OBLASTNĚ PŘÍSLUŠNÝ POVĚŘENÝ EKOLOG – HAVARISTA OŘ SPRÁVY ŽELEZNIC PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ.....	28
PŘÍLOHA F (informativní).....	30
POVĚŘENÝ EKOLOG – HAVARISTA GŘ SPRÁVY ŽELEZNIC PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD MIMOŘÁDNÝCH HAVÁRIÍ.....	30
PŘÍLOHA G (informativní)	31
PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ POSKYTOVATELE	31
PŘÍLOHA H (informativní)	32
POVĚŘENÝ EKOLOG GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ ČESKÝCH DRAH ODBORU KOLEJOVÝCH VOZIDEL – HAVARISTA PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ.....	32

ROZSAH ZNALOSTÍ

Níže uvedená tabulka stanovuje rozsah znalosti tohoto dokumentu pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost, přičemž:

- informativní znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a při náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- úplnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec má povědomí o tomto dokumentu, zná předmět jeho úpravy a bez náhledu do příslušného ustanovení je schopen se podle takového ustanovení samostatně řídit nebo podle něj samostatně konat;
- doslovnou znalostí se rozumí taková znalost, při které příslušný zaměstnanec zná text, který je v příslušném ustanovení napsán v uvozovkách kurzivou, přesně a je schopen jej bez náhledu do příslušného ustanovení samostatně reprodukovat.

Není-li rozsah znalosti pro pracovní zařazení (funkci) nebo činnost stanoven, stanoví rozsah znalosti, pokud je tak třeba učinit, příslušný vedoucí zaměstnanec.

Pracovní činnost nebo pracovní zařazení (funkce)	Znalost ustanovení
Náměstek GŘ pro provozuschopnost dráhy	informativní: část pátá - článek 11, příloha F
Zaměstnanci zabývající se předpisovou a normotvornou činností (gestoři, zpracovatelé) nebo jinou činností, která se přímo týká problematiky řešení škodných událostí	úplná: celá směrnice včetně příloh
Bezpečnostní poradce SŽ	úplná: celá směrnice včetně příloh
Zaměstnanci zajišťující organizování a vlastní provádění řešení škodných událostí	úplná: celá směrnice včetně příloh
Ředitel OJ	informativní: celá směrnice včetně příloh
Ekolog OJ	úplná: celá směrnice včetně příloh
Vedoucí oddělení provozního a technického ST Zaměstnanci úseku správy majetku	informativní: celá směrnice včetně příloh

Zaměstnanec pověřený agendou BOZP	úplná: celá směrnice včetně příloh
HZS SŽ: velitelé všech stupňů, obsluha operačního a informačního střediska (OIS), zaměstnanci chemické služby, zaměstnanci výkonu služby JPO HZS SŽ	úplná: celá směrnice včetně příloh
Zaměstnanec ohlašovacího pracoviště MU	informativní: celá směrnice včetně příloh
Zaměstnanec zařazený do nehodového dozoru OŘ a nehodové pohotovosti PO	informativní: celá směrnice včetně příloh

ZKRATKY A ZNAČKY

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CDP	Centrální dispečerské pracoviště
CPS	cizí právní subjekt
ČD	České dráhy, a. s.
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
ČSN	Česká technická norma
ČR	Česká republika
DKV	depo kolejových vozidel
DLHM	dlouhodobý hmotný majetek
GŘ	Generální ředitelství
GŘ ČD	Generální ředitelství Českých drah, a.s.
Havarista GŘ	havarista Generálního ředitelství Správy železnic, státní organizace
Havarista OJ	havarista OJ - oblastně příslušný pověřený ekolog – organizační jednotky Správy železnic, státní organizace
HP	havarijní plán
HZS SŽ	Hasičský záchranný sbor Správy železnic, státní organizace
HZS kraje	Hasičský záchranný sbor kraje
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	jednotka požární ochrany
JŽM	jednotná železniční mapa, měřítko 1:1000
KHS	Krajská hygienická stanice
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
MU	mimořádná událost
MUŽP	mimořádná událost s vlivem na ŽP
NP	nehodová pohotovost
O12 GŘ ČD	Odbor kolejových vozidel Generálního ředitelství Českých drah, a. s.
OI ČIŽP	Oblastní inspektorát České inspekce životního prostředí
OJ	organizační jednotka
OOPP	osobní ochranné pracovní pomůcky
O15/3	Odbor provozuschopnosti, oddělení životního prostředí
OPPE	Oblastně příslušný pověřený ekolog
OŘ	oblastní ředitelství
OS	organizační složka
OSB	Odbor systému bezpečnosti provozování dráhy
PO	provozní obvod
RID	Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí
RSM	Regionální správa majetku Českých drah, a. s.
ST	Správa tratí
SŽ	Správa železnic, státní organizace
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty, státní organizace
UN číslo	číslo, které je součástí pojmenování nebezpečné věci
ZHP	zjednodušený havarijní plán
ŽST	železniční stanice
ŽDC	železniční dopravní cesta
ŽP	životní prostředí

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět úpravy a závaznost ustanovení

- (1) Pro potřebu řešení ekologických škodných událostí vzniklých na železniční dopravní cestě (dále jen „ŽDC“) a na ostatním majetku státu, se kterým má právo hospodařit Správa železnic, státní organizace (dále jen „SŽ“), je vydána Směrnice SŽ SM103 (dále jen „Směrnice“). Směrnice je vydána pro zajištění povinností vyplývajících ze zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále „vodní zákon“) a vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 450/2005“).¹
- (2) Směrnice stanovuje postupy pro zajištění nezbytných opatření na ochranu životního prostředí, k omezení ekologického ohrožení a újmy, škod na majetku a na zdraví, povinnosti při zajištění činností spojených s odstraňováním následků ekologických škodných událostí vzniklých na ŽDC a na majetku státu, se kterým má právo hospodařit SŽ.
- (3) Je-li ekologická škodná událost mimořádnou událostí (dále jen „MU“) dle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, platí pro tuto MU i ustanovení předpisů SŽDC D1, SŽDC D17, SŽDC D17-1 a Řádu RID.
- (4) Problematiku odpadů vzniklých při mimořádné události s vlivem na životní prostředí (dále jen „MUŽP“), ekologické škodné události, apod. řeší samostatné směrnice nebo metodické pokyny vydané SŽ.
- (5) Směrnice je ve svém aktuálním znění uložena ve sbírce předpisů a směrnic, potřebných pro výkon dopravní služby a je vždy k dispozici minimálně v tištěné podobě na každém operačním středisku JPO HZS SŽ, ohlašovacím pracovišti MU a dále v každé obsazené železniční stanici nebo zastávce a u dopravce. V elektronické podobě je dostupná na webovém Portálu provozování dráhy – <https://provoz.szdc.cz/Portal/>.
- (6) Touto Směrnicí v uvedeném rozsahu stanovené postupy jsou závazné pro všechny zaměstnance SŽ ve stanoveném rozsahu znalostí a pro veškeré cizí právní subjekty (dále jen „CPS“), které vykonávají činnosti v souladu s ustanoveními této Směrnice, popřípadě se na takových činnostech podílejí, musí být závaznost této Směrnice stanovena smluvně.

Článek 2

Základní pojmy

- (1) **Ekologickou škodnou událostí** se pro účely této Směrnice rozumí všechny případy, kdy dojde k poškození životního prostředí nad míru stanovenou zvláštními předpisy, anebo kdy dojde k poškození movitého nebo nemovitého majetku, který v důsledku jeho kontaminace způsobené znečištěním změnil svoji vlastnost z pohledu nakládání s odpady, a to z kategorie „ostatní odpad“ na kategorii „nebezpečný odpad“, anebo rozsah znečištění takového majetku je větší, než byl před vznikem ekologické škodné události. Pro účely této Směrnice jde o mimořádné události vzniklé v drážní dopravě, anebo o jiné škodné události, které vzniknou na ŽDC nebo na ostatním majetku, se kterým má právo hospodařit SŽ, a zároveň při kterých dojde k ekologické havárii, havarijnímu nebo drobnému úniku, anebo jiným událostem, při kterých vznikne nebezpečný odpad, který je nutno odstranit.

¹ Ve smyslu zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů, je únik závadných látek, ke kterému dojde při provozování dráhy nebo drážní dopravy a který ohrožuje životní prostředí, mimořádnou událostí. Ve smyslu zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou úniky závadných látek do životního prostředí kvalifikovány jako úniky havarijní, jejichž následkem jsou překročení míry únosného zatížení území - jinými slovy jde o ekologickou havárii. Provozovatelé drážní dopravy (dále jen „dopravci“), kteří provozují svoji činnost na ŽDC, jsou vzhledem k charakteru svého podnikání, při kterém mimo jiné dochází k nakládání s látkami, označenými platnými právními předpisy jako látky závadné, uživateli závadných látek ve velkém rozsahu. Jejich činností může dojít i k závažnému zhoršení či mimořádnému ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady.

- (2) **Životním prostředím** je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.
- (3) **Ochrana životního prostředí** zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku.
- (4) **Znečišťování životního prostředí** je vnášení takových fyzikálních, chemických nebo biologických činitelů do životního prostředí v důsledku lidské činnosti, které jsou svou podstatou nebo množstvím cizorodé pro dané prostředí.
- (5) **Poškozování životního prostředí** je zhoršování jeho stavu znečišťováním nebo jinou lidskou činností nad míru stanovenou zvláštními předpisy.
- (6) **Železniční dopravní cestou** se pro účely této Směrnice rozumí celostátní dráha, dráhy regionální a vlečky v majetku státu, s kterými hospodaří SŽ dle zákona č. 77/2002 Sb.
- (7) **Mimořádná událost s vlivem na životní prostředí (dále jen „ŽP“)** je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy a také havárií, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- (8) **Nebezpečná látka** – název užitý v této Směrnici koresponduje s názvy **závadná látka²⁾, nebezpečná věc³⁾, nebezpečný odpad⁴⁾, nebezpečná chemická látka a směs⁵⁾** podle zvláštních předpisů. Pokud látka vykazuje alespoň jednu nebezpečnou vlastnost, která je uvedena v právních předpisech, je nutné tuto látku považovat za nebezpečnou, a při nakládání s ní je nutné respektovat opatření plynoucí z právních předpisů. Mezi nejčastěji používané látky, které jsou nebezpečné vodám, patří motorová nafta, oleje všech druhů, technické benzíny, hydroxidy a kyseliny pro akumulátory, některé chemikálie používané při provozu čistíren odpadních vod a další.
- (9) **Ekologická havárie** - ve smyslu zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů, se ekologickou havárií rozumí takové znečišťování a poškozování složek životního prostředí (vody, půdy, ovzduší), kdy únikem závadné látky dochází k překročení míry únosného zatížení území. Nejzávažnějšími ekologickými haváriemi na ŽDC jsou ty, které jsou způsobené ropnými látkami, kdy je nutné zajistit odstranění (odtěžení) všech kontaminovaných vrstev, tzn. železničního svršku, spodku i zemní pláně. Dle § 40 vodního zákona, je havárií na vodách vždy závažné zhoršení či mimořádné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popřípadě radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, anebo dojde-li k ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněné oblasti přirozené akumulace vod (dále jen „CHOPAV“) nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů. Například, když se uniklá závadná látka dostane do kanalizace, respektive do povrchových vod nebo přes půdní vrstvy na hladinu podzemní vody, anebo kdy je půdní profil znečištěn do takové míry, že lze tento stav předpokládat (závadná látka je za podpory srážkové činnosti transportována až k hladině podzemní vody).
- (10) **Havarijní únik závadné látky** je únik z technologického či technického zařízení (stabilního i mobilního), při kterém látka unikla z tohoto zařízení (např. cisterny) v důsledku jeho poškození, netěsnosti, korozivních účinků, destrukce nebo jiného fyzikálního, chemického účinku či zásahu (např. krádeže). Havarijní únik nemusí být kvalifikován jako ekologická havárie (záleží na rozsahu úniku a zasažení složek ŽP). Za havarijní úniky lze považovat ty případy, kdy nedojde k překročení míry únosného zatížení území, tzn., že nedojde k závažnému zhoršení či mimořádnému ohrožení jakosti podzemních nebo povrchových vod závadnými látkami. V případě havarijních úniků na ŽDC je nutné zajistit včasné odstranění (odtěžení nebo povrchová sanace sorpčními prostředky) pouze kontaminovaných vrstev železničního svršku a spodku.
- (11) **Drobný únik (úkap) závadné látky**, ke kterému dochází při manipulaci se závadnými látkami v maloobjemových obalech nebo při technologické nezádnosti zaměstnanců. Za drobné úniky lze považovat i případy, kdy unikne menší objem kapalné látky na delším úseku (únik ze železničních kolejových vozidel). V důsledku těchto úniků se předpokládá jen znečištění povrchových vrstev (např. svršek ŽDC, pozemky a manipulační plochy v pásmu dráhy, atp.).

²⁾ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

³⁾ Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID)

⁴⁾ Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁾ Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon) zákon, ve znění pozdějších předpisů

V případě drobných úniků na ŽDC je nutné v místě kontaminace železničního svršku a spodku zajistit sanaci sorpčními prostředky.

- (12) **Oblastně příslušný pověřený ekolog – havarista (dále jen „Havarista OJ“)** je jmenovaný zaměstnanec příslušného OŘ, na jehož území došlo k úniku nebezpečné látky či ekologické škodní události, viz příloha E.
- (13) **Havarista generálního ředitelství SŽ** pro případ mimořádných úniků či úniků s významným vlivem na ŽP (dále jen „Havarista GR“) jsou jmenovaní zaměstnanci Odboru provozuschopnosti, oddělení životního prostředí (dále jen „O15/3“) GR SŽ, viz příloha F.

ČÁST DRUHÁ

ZÁSADY PŘI NAKLÁDÁNÍ S NEBEZPEČNÝMI LÁTKAMI

Článek 3

Obecné zásady

- (1) Organizační složky SŽ (dále jen „OS SŽ“) zpracovávají havarijní plán (dále jen „HP“) dle § 39 odst. 2 vodního zákona. V ostatních případech postačuje vypracovat ohlašovací povinnost formou zjednodušeného havarijního plánu (dále jen „ZHP“), viz Příloha A. Aktualizace HP je většinou dána přímo schvalujícím vodoprávním úřadem se stanoveným časovým obdobím a pokud dojde k zásadní změně (např. změna závadné látky či množství). Pokud není doba stanovena vodoprávním úřadem, měla by aktualizace probíhat vždy, když dojde k zásadní změně, minimálně však jednou za 5 let. U ZHP provádí zpracovatel aktualizace průběžně (minimálně však 1x ročně).
- (2) Podmínky pro nakládání s nebezpečnými látkami, které provádějí cizí právní subjekty (dále jen „CPS“) na pozemcích a v prostorách SŽ a na ŽDC:
 - a) při pronájmech nemovitostí nebo jejich částí postupuje pronajímatel podle směrnice SŽDC SM76. **V uzavřených smlouvách musí být uvedeno s jakou konkrétní látkou/předměty a množstvím bude nakládáno.** Jako součást technické složky obchodního případu je v odůvodněných případech (pronajímaný pozemek se nachází v ochranném pásmu vodního zdroje), nutné do technické složky obchodního případu založit doklad o výchozím stavu pronajímaných nemovitostí;
 - b) v závislosti na rozsahu nakládání s nebezpečnými látkami musí mít nájemce zpracovaný provozní řád; v provozním řádu musí být mimo jiné rovněž uveden postup přerušení práce při zhoršení meteorologických podmínek, zejména při manipulaci s látkami rozpustnými ve vodě a s práškovými substráty v nezastřešených a neodstíněných prostorách;
 - c) v závislosti na rozsahu nakládání s nebezpečnými látkami musí být pro tuto činnost zpracovaný havarijní plán, schválený místně příslušným vodoprávním úřadem. Havarijní plán si zpracovávají CPS samy za následujících podmínek: zpracovaný návrh musí být projednán s místně příslušnou JPO HZS SŽ a OJ. Schválený havarijní plán vodoprávním úřadem nájemce předá v jednom vyhotovení místně příslušné JPO HZS SŽ a OJ, která je správcem pronajímané nemovitosti, pokud není činnost nájemce již zahrnuta do havarijního plánu OJ; po ukončení činnosti/nájmu jsou předmětné havarijní plány vyřazeny z havarijních plánů OJ, jejich archivace se řídí skartačním řádem;
 - d) vypracovaný a schválený HP případně ZHP je CPS povinen aktualizovat dle podmínek stanovených vodoprávním úřadem, při zásadní změně minimálně však jednou za 5 let. Za odstranění následků ekologické škodlivé události zodpovídá CPS na vlastní náklady. Provozní řád nenahrazuje HP;
 - e) při přečerpávání cisteren na kolejích, při nichž manipulační plochy nesplňují požadavky dle odst. (2) písm. c) tohoto článku, je nutné použít přenosné zachytňné prostředky na zachycení úkapů kapalných látek: zachytňné vany, nepropustné fólie apod.;
 - f) **v případě ukončení činnosti** doloží CPS nakládající s nebezpečnými látkami, že nedošlo ke kontaminaci pozemku nebezpečnými látkami; v případě kontaminace pozemku či budovy zajistí CPS odstranění závadného stavu včetně následných rozborů a vyjádření k bezzávadnému stavu ČIŽP na svůj náklad, cizí podnikatelské subjekty si stanoví organizační a technická opatření k zajištění požární ochrany ve smyslu předpisu o požární ochraně;
 - g) **v případě uzavírání smluv** s CPS na dodání služeb a stavebních prací, **jejichž předmětem je nakládání se závadnými látkami**, musí být CPS předem seznámen s touto Směrnicí.
- (3) Ředitel dotčené OJ odpovídá za zajištění bezpečnostních listů nakoupeného materiálu a za prokazatelné seznámení dotčených zaměstnanců, kteří na pracovištích nakládají s chemickými látkami nebo směsmi. Na základě zjištěných informací z bezpečnostního listu, budou-li látky klasifikovány jako vysoce toxické, toxické, žíravé, karcinogenní kategorie 1 nebo 2, mutagenní kategorie 1 nebo 2, toxické pro reprodukci kategorie 1 nebo 2 a dále látkami a směsmi, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B a toxicita

pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B, vyhotoví pověřený zaměstnanec písemná pravidla o BOZP a ochraně životního prostředí při práci s nimi. Pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a musí obsahovat zejména informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí uvedených ve větě první, se kterými zaměstnanci nakládají, pokyny pro BOZP a ochranu životního prostředí, pokyny pro první před lékařskou pomocí a postup při nehodě. Text pravidel je třeba projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti. Pravidla musí být schválena KHS.

- (4) Školení k ochraně životního prostředí na SŽ - OJ zajistí jednou ročně provedení školení provozních zaměstnanců o povinnosti ochrany životního prostředí. Zpracování podkladů pro školení a jejich aktualizace je v kompetenci OP - O15/3 GR SŽ, viz příloha B.

Článek 4

Postup činností po zjištění mimořádné události s vlivem na životní prostředí na železniční dopravní cestě a ostatních pozemcích ve správě Správy železnic

- (1) V případě zjištění MUŽP je potřeba bezprostředně zajistit její nahlášení, odstranění příčin, zneškodňování a odstraňování následků MUŽP v souladu s platnými právními předpisy⁶.
- (2) Pro zabezpečení všech povinností vyplývajících z platných právních předpisů je nutná součinnost všech zainteresovaných pracovišť OJ SŽ a také všech dalších dotčených subjektů (původce vzniku MUŽP a správců inženýrských sítí), aby po neprodleném nahlášení MUŽP následoval profesionální zásah JPO HZS SŽ, v rámci kterého bude zajištěno bezprostřední zneškodnění. Podle rozsahu havarijního úniku je třeba povolat odborné osoby, které po ukončení prvotního zásahu budou zajišťovat odtěžení kontaminovaného materiálu, odvoz nebezpečného odpadu a zpracují závěrečnou zprávu o provedené sanaci.

Článek 5

Ohlášení havarijního úniku

- (1) Zaměstnanec SŽ nebo osoba, která zjistí nebo je jí oznámen jakýkoliv únik závadné látky na ŽDC nebo na majetek státu, se kterým má právo hospodařit SŽ, zajistí neprodleně ohlášení na ohlašovací pracoviště MU, viz předpis SŽDC D17.
- (2) Ohlašovací pracoviště MU ohlásí zjištěný havarijní únik závadné látky na:
- a) **příslušné JPO HZS SŽ** (seznam zásahových obvodů s kontakty na operační střediska je k dispozici na webové stránce HZS SŽ <http://www.hzs.szdc.cz/zasahove-obvody/>;
 - b) **Policii ČR**;
 - c) **vedoucímu dispečerovi CDP**;
 - d) **nehodové pohotovosti PO**;
 - e) **zdravotnické záchranné službě (pouze v případě potřeby)**.
- (3) **Svolání zajišťuje místně příslušná JPO HZS SŽ dle následujících ustanovení této Směrnice.**
- (4) **Součástí ohlášení MUŽP je:**
- a) jméno a příjmení hlásící osoby a její vztah k MUŽP;
 - b) místo (úsek ŽDC – bližší popis), datum a čas zjištění MUŽP, dopravce a příčina;
 - c) místo zasažené nebo ohrožené MUŽP (například vodní tok, vodní nádrž, pozemek);
 - d) projevy MUŽP (například olej, zápach, neobvyklý výtok z kanalizace), pokud je znám i druh a pravděpodobné množství uniklé závadné látky a upřesnění, zda se jedná o únik z hnacího vozidla, cisterny nebo jiného nákladního vozu, z obalů uložených na nákladním voze nebo ze silničního vozidla. Podle možnosti identifikační číslo nebezpečnosti (horní číslo) a UN číslo (spodní číslo) z oranžové tabulky a druh bezpečnostní značky pro označení nebezpečí/velké nálepky, případně odhadnuté množství uniklé látky;

⁶ Zákon č. 254/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů a prováděcí vyhláška č. 450/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- e) vyobrazení druhu bezpečnostních značek (výstražného symbolu) pro označení nebezpečí/velkých nálepek, označení pro látky, které jsou přepravovány v zahřátém stavu a nálepek pro posun, je uvedeno v kapitolách 5.2 a 5.3 Řádu pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (dále jen „RID“);
 - f) subjekt, kterému již byla MUŽP ohlášena;
 - g) bezprostřední opatření, která již byla k odstranění příčin a následků MUŽP učiněna (např. byly použity přenosné nádoby k zachycení úkapů, sorbenty apod.).
- (5) Do příjezdu JPO HZS SŽ, resp. složek IZS je nutné, aby dotčení zaměstnanci OJ a další dotčené osoby spolupracovali a zajistili, aby:
- a) byly splněny podmínky vnitřního předpisu SŽ k zajištění ochrany zdraví a bezpečnosti na místě MUŽP,
 - b) před příchodem úředního vyšetřujícího orgánu - Policie ČR, nedošlo k jakékoli manipulaci, např. s výpustními zařízeními a armaturou kotlových vozů apod., s výjimkou nutné manipulace pro zamezení dalšího úniku;
 - c) nedocházelo k manipulaci s obaly uloženými na nákladním voze; v případě úniku "obecně známé" závadné látky (motorová nafta, motorové oleje, benzín, apod.) zajistili provedení "okamžitých prvotních opatření" (v závislosti na rozsahu úniku a druhu unikající závadné látky); přímo na místě je třeba zabezpečit utěsnění zdroje úniku, uzavření zdroje úniku, jímání unikající látky do vhodných nádob, utěsnění kanalizačních vpustí, aplikaci sorbentu apod., a to při dodržení zásad protipožární bezpečnosti; v ostatních případech se vyčká příjezdu zásahové JPO HZS SŽ, která může např. zajistit osazení jednoduché norné stěny apod.;
 - d) v případě podezření na špatně uzavřené uzavírací zařízení nebo vadnou armaturu je nutno vyšetřovatele na tuto skutečnost upozornit a zajistit, aby tato skutečnost, pokud se prokáže, byla správně technicky formulována do protokolu; obecně je nutné, aby technický stav cisterny, stav a poloha uzavíracího zařízení a stav plomb byl v protokolu vyšetřujícího orgánu detailně popsán, případně vyfotografován (fotodokumentace přiložena k protokolu).
- (6) **Operační středisko JPO HZS SŽ** vyrozumí všechny dotčené orgány a instituce uvedené zejména v § 5 odst. 3) písm. j) prováděcí vyhlášky č. 450/2005 Sb., v závislosti na rozsahu havarijního úniku především:
- a) jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
 - b) Havaristu OJ SŽ nebo jeho zástupce, se kterým zkonzultuje další postup;
 - c) v případě úniků závadných látek **nad 1000 l** nebo zvláště nebezpečných látek bude vyrozuměn v souladu s HP (ZHP) Havarista GR;
 - d) správce povodí, v jehož územní působnosti se ucelené provozní území nachází;
 - e) místně příslušný vodoprávní úřad;
 - f) místně příslušný inspektorát České inspekce životního prostředí, oddělení ochrany vod⁷;
 - g) místně příslušný obecní, popřípadě městský úřad;
 - h) místně příslušný krajský úřad;
 - i) příslušný orgán ochrany veřejného zdraví;
 - j) Český inspektorát lázní a zřídels v případě dotčení ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů nebo zdrojů přírodních minerálních vod;
 - k) správce vodního toku, v jehož povodí se ucelené provozní území nachází;
 - l) vlastníka, popřípadě provozovatele kanalizace, pokud je zařízení či ucelené provozní území odkanalizováno;
 - m) odběratele vody (§ 8 vodního zákona) bezprostředně ohrožené následky havárie;

⁷ Orgány uvedené pod body f), h) i) j) pouze v případech pokud se bude jednat o únik závadných látek nad 1000 l, případně bude-li si to vyžadovat daná situace.

- n) v případě pozemku ve vlastnictví ČD ekologa / pohotovostního zaměstnance místně příslušné RSM: jméno, tel. spojení + ekologa havaristu O12 GŘ, viz příloha H;
- o) další subjekty dle místních podmínek, (např. dopravce, odesílatel, příjemce).

Článek 6

Zásah k havarijnímu úniku

- (1) Zásah k havarijnímu úniku provádí JPO HZS SŽ, v jejímž zálohovém obvodu k havarijnímu úniku došlo. V případě nebezpečí z prodlení JPO HZS kraje.
- (2) JPO HZS SŽ nebo JPO HZS kraje provádí zásah až do doby lokalizace havarijního úniku závadné látky v souladu se zpracovaným havarijním plánem pro příslušnou OS SŽ nebo předloženým HP dalších podnikajících subjektů v rámci uceleného provozního území.
- (3) Vedoucím těchto prací je velitel zásahu, který rozhoduje o ukončení prvotního zásahu.
- (4) Velitel zásahu konzultuje s Havaristou OJ SŽ, případně s Havaristou GŘ SŽ možnosti zásahu, popř. se dohodnou na povolání odborně a technicky způsobilé osoby, která bude pokračovat v odstraňování následků havarijního úniku po prvotním zásahu příslušné JPO HZS SŽ. Po ukončení sanačního zásahu odborná osoba zajistí předložení závěrečné zprávy o sanaci, která bude zaslána příslušnému vodoprávnímu úřadu.
- (5) Pro zajištění plynulého průběhu všech činností spojených s odstraňováním následků havárie bude ustanovena **havarijní komise**.
- (6) Vedoucím **havarijní komise** je až do lokalizace havarijního úniku velitel zásahu JPO HZS SŽ nebo JPO HZS kraje, po jeho ukončení je vedoucím havarijní komise Havarista OJ, neujme-li se této funkce zástupce vodoprávního úřadu nebo ČIŽP. Havarijní komisi tvoří:
 - a) velitel zásahu JPO HZS SŽ, je vedoucím komise při lokalizaci úniku;
 - b) **Havarista OJ** (nebo Havarista GŘ) se stává vedoucím komise po ukončení lokalizace úniku JPO HZS SŽ;
 - c) vedoucí (pověřený zástupce) místně příslušného správce **DLHM**;
 - d) přednostu (pověřený zástupce) provozního obvodu, ve kterém k havarijnímu úniku došlo;
 - e) zástupce dopravce (případně jiného subjektu, který havárii způsobil);
 - f) zástupce odborné osoby, která bude provádět sanační práce;
 - g) zástupce vodoprávního úřadu nebo ČIŽP.
- (7) Členové havarijní komise se scházejí na požádání vedoucího komise, zajišťují realizaci nápravných opatření k odstranění následků havarijního úniku.
- (8) Zástupci dopravce či místně příslušného správce DLHM jsou odpovědní za předložení všech potřebných dokladů k šetření havárie (údaje o unikající látce, jejím množství, o vozidle apod.) a za zajištění další potřebné dokumentace k zajištění sanačního zásahu, pokud není součástí havarijního plánu. To znamená, že neodkladně veliteli zásahu JPO HZS SŽ předá vedoucí (zástupce) místně příslušného správce DLHM, popř. další správci inženýrských sítí (plynárenské, vodárenské a telekomunikační společnosti) nacházejících se v dotčeném místě havarijního úniku technickou dokumentaci, event. před započítím sanačních prací přímo na místě provedou vytýčení inženýrských sítí.
- (9) Povolení ke vstupu na železniční dopravní cestu nebo do objektů SŽ, dozor a proškolení z bezpečnostních předpisů (a to v potřebném rozsahu v souladu s předpisem SŽDC Bp1 s přihlédnutím k místním podmínkám) pro zaměstnance objednané odborné osoby provádějící sanační práce v místě havarijního úniku zajistí vedoucí (zástupce) dotčené OS SŽ. Zástupce odborné osoby o povolení a o proškolení písemně či ústně požádá vedoucího (zástupce) dotčené OS SŽ.
- (10) Po ukončení zásahu předá velitel zásahu příslušné JPO HZS SŽ přímo na místě stručnou písemnou zprávu. Formulář viz Příloha C – Zpráva o provedeném zásahu (viz bod 12).
- (11) Havarista OJ zabezpečí objednání odborně a technicky způsobilé osoby, která zajistí odstranění následků havarijního úniku a předložení závěrečné zprávy o sanaci, která bude

zaslána příslušnému vodoprávnímu úřadu a na vědomí Havaristovi GŘ. SŽ za tímto účelem uzavírá rámcovou smlouvu – kontakty viz příloha G.

- (12) Zpráva o provedeném zásahu bude předána velitelem zásahu:
- a) **v případě havárie** Havaristovi OJ nebo Havaristovi GŘ (jeho zástupci) či přímo zástupci odborné osoby, který je již na místě přítomen a bude zajišťovat odstraňování následků havarijního úniku;
 - b) **v případě drobného úniku** zástupci OJ, který předá písemnou informaci vedoucímu OJ; kopie této zprávy bude zaslána Havaristovi OJ.
- (13) V případě úniku nebezpečných látek podle RID, předá velitel zásahu informaci rovněž bezpečnostnímu poradci příslušného dopravce a SŽ.
- (14) Na webových stránkách <http://www.hzs.szdc.cz> ve složce „svodky“ budou pro potřeby pověřených Havaristů OJ i Havaristů GŘ zveřejněna svodná hlášení z provedených zásahů za uplynulý kalendářní den. Ve svodném hlášení bude uvedeno i množství a druh uniklé látky včetně druhu a množství použitých sorbentů, zejména u událostí, které nejsou z hlediska státní metodiky pro zařizování událostí zařazeny do typu únik nebezpečné chemické látky.
- (15) Na základě dohody mezi velitelem zásahu a Havaristou OJ, případně Havaristou GŘ, bude zaslána e-mailem pořízená fotodokumentace z provedeného zásahu danému havaristovi, který zásah řešil.
- (16) V naléhavých případech může Havarista OJ, nebo Havarista GŘ písemně požádat ředitele HZS SŽ Praha o zaslání výpisu z konkrétní Zprávy o zásahu, která musí být vyhotovena do 6 kalendářních dnů po ukončení zásahu.
- (17) Zásah při havarijním úniku nelze posuzovat jako nakládání se závadnou látkou dle vyhlášky č. 450/2005 Sb. vzhledem k tomu, že:
- a) je prováděn ve většině případů mimo manipulační plochy;
 - b) je prováděn v časové tísní, v havarijní situaci a havarijními prostředky (ohrožení okolí);
 - c) je prováděn za použití zvláštních OOPP (přetlakové protichemické obleky, dýchací přístroje, atd.), které se při běžné manipulaci, prováděné dle předpisů určených technologických postupů, nepoužívají.

ČÁST TŘETÍ ZNEŠKODŇOVÁNÍ EKOLOGICKÉ HAVÁRIE

Článek 7 Odstranění následků havarijního úniku

- (1) Odborná osoba (viz příloha G) bude zajišťovat odstranění kontaminovaného materiálu z místa havarijního úniku, odvoz a odstranění vzniklého nebezpečného odpadu a také vypracování závěrečné zprávy o způsobu a průběhu sanačních prací odborně způsobilou osobou.
- (2) Neurčí-li vodoprávní úřad nebo ČIŽP jinak, odborná osoba, zpravidla po odtěžení kontaminovaného materiálu, ukončí svoji činnost odběrem vzorků zemin a vody, a to vždy s ohledem na rozsah a následky havarijního úniku.
- (3) Po provedeném sanačním zásahu bude místo po sanačním zásahu předáno zástupci OS SŽ.
- (4) Odborná osoba sdělí datum, kdy budou oznámeny výsledky analýz z odebraných vzorků. Výsledky analýz a stručné zhodnocení s návrhem na ukončení sanace nebo doporučení dalšího postupu zašle elektronicky Havaristovi OJ i Havaristovi GR, kteří výsledky analýz a doporučení předloží příslušnému vodoprávnímu úřadu a zkonzultují s ním další navržený postup.
- (5) Po kladném projednání s vodoprávním úřadem nebo ČIŽP Havarista OJ sdělí OJ SŽ nebo správci pozemku, že je možno zajistit uvedení místa po sanačním zásahu do původního stavu.
- (6) Havarista OJ:
 - a) bude po oznámení havarijního úniku v kontaktu s příslušným operačním střediskem JPO HZS SŽ a zkonzultuje zjištěnou situaci a rozsah kontaminace s velitelem zásahu JPO HZS SŽ (nebo HZS kraje);
 - b) v případě havárie dohodne s velitelem zásahu, že bude třeba povolat oprávněnou osobu, která neprodleně zahájí práce spojené s odstraňováním následků havarijního úniku včetně vyhotovení závěrečné zprávy o provedení sanačních prací;
 - c) spolupracuje s vyšetřujícím orgánem Policie ČR;
 - d) zajišťuje spolupráci odborných firem a OS SŽ, popř. dalších subjektů, aby bylo v co nejkratší době zajištěno splnění nápravných opatření uložených vodoprávním úřadem nebo ČIŽP;
 - e) vyhotoví „Záznam o havarijním úniku závadné látky“ (pokud nebude o úniku sepsán Protokol zaměstnancem vodoprávního úřadu nebo ČIŽP) a rozešle jej zúčastněným OS SŽ, dotčeným orgánům a dalším dotčeným subjektům;
 - f) zastupuje SŽ a jedná jejím jménem s vodoprávním úřadem (nebo ČIŽP), kterému mimo jiné předloží výsledky analýz odebraných vzorků zemin s doporučením odborné osoby a zkonzultuje s ním další postup;
 - g) po kladném vyhodnocení sanace oznámí příslušné OS, aby zabezpečila uvedení místa po provedené sanaci do původního stavu.
- (7) Ve všech případech definovaných úniků, krom výjimečných případů vyplývajících z dané situace či úniků látek nad 1000 l, kdy není nutná přítomnost pověřeného Havaristy GR, zajišťuje po zásahu příslušné JPO HZS SŽ další činnosti spojené s odstraňováním následků havarijního úniku, a to včetně jednání s vodoprávním úřadem nebo ČIŽP, Havarista OJ, který průběžně informuje Havaristu GR. Dále Havarista OJ zajistí sepsání a rozeslání „Záznamu o havarijním úniku“, viz příloha D, popřípadě další dokumentaci spojenou s odstraňováním havarijního úniku závadné látky dotčeným orgánům a zúčastněným subjektům a Havaristovi GR.
- (8) V případě úniků závadných látek **nad 1000 l** bude vyrozuměn v souladu s HP (ZHP) i Havarista GR.

Článek 8

Součinnost drážních složek

Na základě požadavku velitele zásahu musí OS SŽ poskytnout pro zásah k havarijnímu úniku dostupnou mechanizaci, sanační prostředky a potřebné zaměstnance.

ČÁST ČTVRTÁ

NÁKLADY NA SANACI, VYHODNOCENÍ A UZAVÍRÁNÍ EKOLOGICKÉ HAVÁRIE

Článek 9

Náklady na sanaci, vyhodnocení a uzavírání ekologické havárie

- (1) Finanční náklady na odstranění následků úniku (sanaci) jsou hrazeny ve smyslu SŽDC Pravidla - Ekonomická pravidla a rovněž v souladu se Směrnicí SŽDC SM47 - Evidence a vymáhání škod.
- (2) Objednávky na tyto práce provádí buďto viník (je-li zcela zřejmé jeho zavinění) nebo správce pozemku, na kterém došlo k úniku a to i v případech, kdy míra zavinění a viník nelze předem určit bez dalšího šetření.

ČÁST PÁTÁ ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 10 Zmocňovací ustanovení a účinnost

- (1) Přílohy a jejich případné změny jsou schvalovány ředitelem gestorského útvaru tohoto předpisu.
- (2) Tato Směrnice nabývá účinnosti dnem jejího zveřejnění v eDAP.

Článek 11 Zrušovací ustanovení

Nabytím účinnosti této Směrnice se zrušuje směrnice SŽDC č. 103, č. j. S18759/2013-OP, účinná od 1. 7. 2013.

SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTY

Mezinárodní a národní právní předpisy, technické normy

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení (Rady (EHS) č. 793/93, nařízení komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/EHS a 2000/21/ES (zkrácený název: REACH)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 ze dne 16. září 2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008, o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 77/2002 Sb., o akciové společnosti České dráhy, státní organizaci Správa železnic a o změně zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách a zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 40/1978 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava, Žďárské vrchy, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 10/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Brdy, Jablunkovsko, Krušné hory, Novohradské hory, Vsetínské vrchy a Žamberk - Králíky, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvarter řeky Moravy, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových a odpadních vod, náležitostech k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška MŽP č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 376/2006 Sb., o systému bezpečnosti provozování dráhy a drážní dopravy a o postupech při vzniku mimořádných událostí na dráhách, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy, na půdě ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší (emisní vyhláška), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, ve znění pozdějších předpisů

ČSN 06 1008 - Požární bezpečnost tepelných zařízení

ČSN 07 8304 - Tlakové nádoby na plyny. Provozní pravidla

ČSN 46 5891 - Skladování přípravků na ochranu rostlin

ČSN 65 0201 - Hořlavé kapaliny. Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci

ČSN 65 0202 - Hořlavé kapaliny. Plnění a stáčení. Výdejní čerpací stanice

ČSN 65 6507 - Biopalivo pro vznětové motory - methylestery řepkového oleje

ČSN 65 6508 - Motorová paliva. Palivo pro vznětové motory s obsahem methylesterů řepkového oleje nad 30% - technické požadavky a metody zkoušení

ČSN 65 6509 - Motorová paliva. Palivo pro vznětové motory s obsahem methylesterů řepkového oleje do 5% - technické požadavky a metody zkoušení

ČSN 73 0804 - Požární bezpečnost staveb. Výrobní objekty

ČSN 75 3415 - Ochrana vod před ropnými látkami. Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování

Řád pro mezinárodní železniční přepravu nebezpečných věcí (RID)

Vnitřní předpisy

SŽDC D1 - Dopravní a návěstní předpis, v aktuálním znění

SŽDC D17 - Předpis pro hlášení a šetření mimořádných událostí, v aktuálním znění

SŽDC D17-1 - Prováděcí opatření k předpisu SŽ D17, v aktuálním znění

SŽDC Bp1 - Předpis o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, v aktuálním znění

SŽDC SM76 - Dočasné užívání majetku státu, se kterým hospodaří Správa železniční dopravní cesty, v aktuálním znění

SŽDC SM47 - Evidence a vymáhání škod, v aktuálním znění

SŽDC Pravidla - Ekonomická pravidla, v aktuálním znění

SŽDC SM96 Směrnice pro nakládání s odpady, v aktuálním znění

SŽDC MP 201/2012 Sb./MP1 Ochrana ovzduší, klimatu a ozonové vrstvy země, v aktuálním znění

SŽ MP Metodický pokyn pro údržbu stromů, v aktuálním znění

PŘÍLOHA A (informativní)**VZOR ZJEDNODUŠENÉHO HAVARIJNÍHO PLÁNU (ZHP)**

- V obvodu ŽST se nenakládá se závadnými látkami ve smyslu vyhlášky č. 450/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- Pro účely tohoto dokumentu se za nebezpečnou látku považují pohonné hmoty, uniklé ze železničních kolejových vozidel (motorová nafta, motorové a další oleje), převážené věci RID a převážené kapalně uhlovodíky, které nejsou věcmi RID.
- Zjednodušený havarijný plán je uložen v základní dopravní dokumentaci v železniční stanici a na portálu provozování dráhy.

A.1 Telefonické vyrozumění pro případy havarijních úniků nebezpečných látek

A.1.1 Povinností výpravčího (zaměstnance ve směně) je postupovat v souladu s vnitřním předpisem SŽDC D17- Předpis pro hlášení a šetření mimořádných událostí a SŽDC D17-1 – Prováděcí opatření k předpisu pro hlášení a šetření mimořádných událostí. Jednou z vyrozumívaných složek je operační středisko HZS SŽ, tel. č.

A.1.2 Místně příslušné operační středisko HZS SŽ telefonicky vyrozumí na základě předaného ZHP:

- složky dle IZS: **IZS – 112, HZS – 150, Policie ČR – 158**
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- Havarista OJ nebo jeho zástupce, (se kterým zkonzultuje další postup);
- správce povodí, v jehož územní působnosti se ucelené provozní území nachází;
- místně příslušný vodoprávní úřad;
- místně příslušný inspektorát České inspekce životního prostředí, oddělení ochrany vod;
- místně příslušný obecní, popřípadě městský úřad;
- místně příslušný krajský úřad;
- příslušný orgán ochrany veřejného zdraví;
- Český inspektorát lázní a zříděl v případě dotčení ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů nebo zdrojů přírodních minerálních vod;
- správce vodního toku, v jehož povodí se ucelené provozní území nachází;
- vlastníka, popřípadě provozovatele kanalizace, pokud je zařízení či ucelené provozní území odkanalizováno;
- odběratele vody (§ 8 vodního zákona) bezprostředně ohrožené následky havárie;
- v případě pozemku ve vlastnictví ČD ekologa/pohotovostního zaměstnance místně příslušné RSM: jméno, tel. spojení + ekologa havaristu O12 GR: viz Příloha H;
- další subjekty (dopravce, odesílatel, příjemce) dle místních podmínek: název, tel. spojení;
- v případě úniků závadných látek nad 1000 l krom výjimečných případů vyplývajících z dané situace bude vyrozuměn v souladu s HP (ZHP) Havarista GR.

A.2 Na místě provede prvotní zásah k úniku JPO HZS SŽ(název)

A.3 Organizace následujícího zneškodnění následků havarijního úniku na železniční dopravní cestě ve vlastnictví státu je v kompetenci SŽ na základě uzavřené smlouvy pro dané období.

A.4 Za zajištění technické výkresové dokumentace inženýrských sítí a jejich vytýčení zodpovídá místně příslušná OJ (správce majetku, správce inženýrských sítí) anebo CPS (správci sítí - např. plynárenské a vodárenské a telekomunikační společnosti a další) potřebných k zásahu a následným sanačním pracím odpovídá příslušný vlastník majetku, který má dotčený pozemek v majetkové evidenci.

A.5 Přílohy:

Situační plán ŽST se zákresem příjezdové komunikace pro automobily, podzemních inženýrských sítí SŽ a případně dalších subjektů jsou-li k dispozici, vodohospodářských zařízení (studně, kanal. vpusti, lapol, ČOV), označení místa na koleji pro odstavení kolejového vozidla včetně dokumentace o inženýrských sítích jiných subjektů (ČD – Telematika a.s. apod.), dodaných těmito subjekty.

Zjednodušený havarijný plán zpracoval za OŘ dne:

.....
Zjednodušený havarijný plán schválil: ředitel OJ

PŘÍLOHA B (informativní)**OSNOVA PRO ŠKOLENÍ**

Odbor provozuschopnosti a jeho oddělení životního prostředí, jako metodický garant jednotlivých složek životního prostředí, zajišťuje komplexní podporu OS v oblasti životního prostředí cestou vnitropodnikového školení. Jedná se zejména o:

a) Ochranu vod

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, ve znění pozdějších předpisů
- Závadné látky
- Nedodržení pracovních postupů při manipulaci se závadnými látkami (vydávání, manipulace s uzavíracími zařízeními cisteren, výdejních stojanů atd.)
- Mimořádná událost (MU) s vlivem na ŽP
- Ekologická havárie
- Činnost pověřených ekologů ve spolupráci s HZS

b) Odpadové hospodářství

- Zákon č. 185/2001 Sb. o odpadech a prováděcí vyhlášky, ve znění pozdějších předpisů
- SŽDC SM 96 Směrnice pro nakládání s odpady
- Přeprava nebezpečných odpadů
- Povinnosti vyplývající pro OJ SŽ

c) Ochranu ovzduší

- Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 73/2012 Sb., o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší (emisní vyhláška)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozónovou vrstvu
- Metodický pokyn SŽDC Ochrana ovzduší, klimatu a ozonové vrstvy

d) Ochranu přírody a krajiny

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky v návaznosti na předpisy EU
- Směrnice SŽ č. 79 Pro hubení plevelů na železničních tratích a pozemcích v majetku státu
- SŽ MP Metodický pokyn pro údržbu stromů

e) Nebezpečné chemické látky a chemické přípravky

- Zákon 350/2011 Sb. o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)

f) Ochranu veřejného zdraví

- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů

PŘÍLOHA C (informativní)**ZPRÁVA O PROVEDENÉM ZÁSAHU****JPO HZS SŽ:****Zpráva o provedeném zásahu**

Místo úniku - obec, bližší popis místa (ŽST, km, kolej č.)
Datum a hodina , kdy únik vznikl, byl zpozorován:
Kdo únik zpozoroval , jména svědků:
Druh uniklé nebezpečné látky:
Odhadnuté množství:
Provozovatel zařízení , z něhož nebezpečná látka unikla:
Odesílatel:
Příjemce:
Příčina úniku:
Rozsah znečištění , plánek, fotografie:
Popis a předpokládaný rozsah škod:
Popis zásahu (kdo zásah provedl, realizovaná technická a organizační opatření:
Rozhodnutí o opatřeních určených OPPE - Havarista OJ (nad 1000 l OPPE - Havarista GR):

Rozhodnutí o opatřeních určených orgánem státní správy:	
Zachycené nebo přečerpané nebezpečné látky a použité sorbenty byly po zásahu předány:	
Místo po zásahu předal velitel zásahu JPO HZS SŽ:	
Datum:	v hod.:
Převzal:	

PŘÍLOHA D (informativní)**ZÁZNAM O HAVARIJNÍM ÚNIKU NEBEZPEČNÉ LÁTKY**

Záznam o havarijním úniku nebezpečné látky obsahuje:

- a) **místo úniku** - obec, kraj, úsek dopravní cesty, bližší popis místa,
- b) **časové údaje o úniku** - datum a hodina, kdy byl únik zpozorován a kdy vznikl,
- c) **kdo únik zpozoroval, jména svědků,**
- d) **druh uniklé nebezpečné látky,**
- e) **množství uniklé nebezpečné látky,**
- f) **provozovatel zařízení,** z něhož nebezpečná látka unikla,
- g) **odesílatel nebezpečné látky,**
- h) **příjemce nebezpečné látky,**
- i) **příčina úniku,**
- j) **rozsah znečištění** (půdy, vody, zařízení apod.), nejlépe nakreslit plánec, fotodokumentaci,
- k) **popis a předpokládaný rozsah škod,**
- l) **rozhodnutí o uložení nápravních opatření vodoprávním úřadem nebo ČIŽP,**
- m) **popis zásahu** - kdo zásah provedl, realizovaná technická a organizační opatření.

PŘÍLOHA E (informativní)**OBLASTNĚ PŘÍSLUŠNÝ POVĚŘENÝ EKOLOG – HAVARISTA OŘ SPRÁVY ŽELEZNIC
PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ
A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ****OŘ Brno – oblast Brno*****Ing. Antonín Leitgeb***

mobil: 702 153 501
pevná linka: 972 626 017
e-mail: leitgeb@spravazeleznici.cz
sídlo: Kounicova 26, Brno

OŘ Brno – oblast Jihlava:***Ing. Pavla Kotyzová***

mobil: 725 030 194
pevná linka: 972 5646 568
e-mail: kotyzova@spravazeleznici.cz
sídlo: Pávovská 2a, Jihlava

OŘ Hradec Králové***Lenka Filipová***

mobil: 725 210 025
pevná linka: 972 341 334
e-mail: filipova@spravazeleznici.cz
sídlo: U Fotochemy 259, Hradec Králové

OŘ Olomouc***Bc. Marek Jursa***

mobil: 602 522 853
e-mail: JursaM@spravazeleznici.cz
sídlo: Nerudova 1, Olomouc

OŘ Ostrava***František Závěšický***

mobil: 602 516 599
pevná linka: 972 766 238
e-mail: Zavesicky@spravazeleznici.cz
sídlo: Muglinovská 1038/5, Ostrava

OŘ Praha***Eva Nováková***

mobil: 602 289 069
pevná linka: 972 241 941
e-mail: novakovaE@spravazeleznici.cz
sídlo: Partyzánská 24, Praha7

OŘ Plzeň – oblast Plzeň***Karel Mülling***

mobil: 724 931 579
pevná linka: 972 522 167
e-mail: mulling@spravazeleznic.cz
sídlo: Sušická 23, Plzeň

OŘ Plzeň – oblast České Budějovice***Emil Brázda***

mobil: 725 048 783
pevná linka: 972 544 259
e-mail: brazda@spravazeleznic.cz
sídlo: A. Trägera 90, Č. Budějovice

OŘ Ústí nad Labem – oblast Ústí nad Labem***Ing. Jana Kosinská***

mobil: 724 496 799
pevná linka: 972 424 268
e-mail: kosinska@spravazeleznic.cz
sídlo: Železničářská 31, Ústí nad Labem

OŘ Ústí nad Labem – oblast Karlovy Vary***Bc. Zuzana Kemrová***

mobil: 724 131 763
pevná linka: 972 442 443
e-mail: kemrova@spravazeleznic.cz
sídlo: Nákladní 645/21, Karlovy Vary

PŘÍLOHA F (informativní)**POVĚŘENÝ EKOLOG – HAVARISTA GŘ SPRÁVY ŽELEZNIC
PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD MIMOŘÁDNÝCH
HAVÁRIÍ**

Oblast „Čechy“ – území krajů: Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký a hl. města Prahy:

Ing. Miroslav Bulant

mobil: 724 590 165
pevná linka: 972 244 673
e-mail: Bulant@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

v nepřítomnosti zastupuje:

Ing. Michala Fridrichová

mobil: 728 562 683
pevná linka: 972 244 674
e-mail: FridrichovaMi@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

Ing. Petr Pokorný

mobil: 725 797 058
pevná linka: 972 244 141
e-mail: PokornyP@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

Oblast „Morava“ – území krajů: Pardubický, Olomoucký, Vysočina, Moravskoslezský, Zlínský a Jihomoravský:

Ing. Petr Pokorný

mobil: 725 797 058
pevná linka: 972 244 141
e-mail: PokornyP@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

v nepřítomnosti zastupuje:

Ing. Michala Fridrichová

mobil: 728 562 683
pevná linka: 972 244 674
e-mail: FridrichovaMi@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

Ing. Miroslav Bulant

mobil: 724 590 165
pevná linka: 972 244 673
e-mail: Bulant@spravazeleznice.cz
sídlo: Křižíkova 2, Praha 8

PŘÍLOHA G (informativní)**PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ
A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ POSKYTOVATELE****1. Zajištění geologické koordinace prací, oblast hydrologie a sanace podzemních vod související s odstraněním následků havarijních úniků nebezpečných látek do ŽP****Pohotovostní mobil havarijní služby: 722 117 471****Další kontakty:*****Ing. Josef Kozák, Ph.D.***

mobil: 602 265 526

e-mail: kozak@geo-praha.cz

Mgr. Helena Bartáková

mobil: 606 458 400

e-mail: bartakova@geo-praha.cz

RNDr. Ivana Halamová

mobil: 602 326 755

e-mail: halamova@geo-praha.cz

2. Zajištění koordinace prací souvisejících s odstraněním následků havarijních úniků nebezpečných látek do životního prostředí**Pohotovostní mobil havarijní služby: 739 682 492****Další kontakty:*****Ing. Antonín Branský***

mobil: 602 147 868

e-mail: antonin.bransky@mariuspedersen.cz

Ing. Vladimír Jiříčka

mobil: 739 682 492

e-mail: vladimir.jiricka@mariuspedersen.cz

PŘÍLOHA H (informativní)

**POVĚŘENÝ EKOLOG GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ ČESKÝCH DRAH ODBORU
KOLEJOVÝCH VOZIDEL – HAVARISTA
PŘEHLED KONTAKTNÍCH OSOB A KONTAKTŮ PRO PŘÍPAD HAVÁRIÍ
A HAVARIJNÍCH ÚNIKŮ**

O12 GŘ ČD Praha

Jan Malásek

mobil: 725 083 138
e-mail: Malasek@gr.cd.cz
sídlo: nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1